

2ο ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ “ΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ”

Βιβλίο των Περιλήψεων

HAROKOPIO UNIVERSITY OF ATHENS
Postgraduate Programme
Sustainable Development

2ο ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ Open-Air Cities
Αστική και Περιφερειακή Βιώσιμη Ανάπτυξη

ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ
Αστική και Περιφερειακή
Ανθεκτικότητα μέσω της Πράσινης και
Έξυπνης Ανάπτυξης

5 - 7 Δεκεμβρίου 2025
Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο Αθηνών

Organised by:
HAROKOPIO UNIVERSITY OF ATHENS
Postgraduate Programme
Sustainable Development
SYROS INSTITUTE
OPEN-AIR CITIES

<https://www.openaircities.org/>

sponsor

ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ

open air
Cities

Open-Air Cities Institute

Αθήνα, 5 - 7 Δεκεμβρίου 2025

Τίτλος του Βιβλίου:

2ο Εθνικό Συνέδριο με τίτλο “Αστική και Περιφερειακή Βιώσιμη Ανάπτυξη” - Βιβλίο των
Περίληψεων

Επιμέλεια: Ρόϊδω Μητούλα

Εκδότης: Open-Air Cities Institute

Αθήνα, 2025

ISBN: 978-618-87070-6-1

**ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΔΑΣΩΝ ΠΕΥΚΗΣ ΓΙΑ
ΑΡΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΑΝΘΡΑΚΑ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ ΥΠΟ
ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ (PINEOPTIM)**

Ραδόγλου Καλλιόπη

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τμήμα Δασολογίας και Διαχείριση Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων

kradoglo@fmenr.duth.gr

Δημητρακόπουλος Παναγιώτης

Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Περιβάλλοντος

pdimi@aegean.gr

Φύλλας Νίκος

Καθηγητής Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα βιολογίας

nfyllas@biol.uoa.gr

Ελευθεριάδου Νικολέτα

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τμήμα Δασολογίας και Διαχείριση Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων

eleftheria6363@gmail.com

Γκούβας Αλέξανδρος

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τμήμα Δασολογίας και Διαχείριση Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων

alex.gkouvas@gmail.com

Κιοραποστόλου Νατάσα

Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός (ΕΛ.Γ.Ο.) «Δήμητρα», Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών

natasa.kiorapostolou@gmail.com

Κιτικίδου Κυριακή

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τμήμα Δασολογίας και Διαχείριση Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων

kkitikid@fmenr.duth.gr

Μάντζαρη Ευσταθία

Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Περιβάλλοντος

envd21005@env.aegean.gr

Μάρκος Νίκος

ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ, Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών

nmarkos@elgo.gr

Μήλιος Ηλίας

Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Τμήμα Δασολογίας και Διαχείριση Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων

emilios@fmenr.duth.gr

Μπίντση-Φραντζή Ευδοξία

Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Περιβάλλοντος
envd21004@env.aegean.gr

Ξανθόπουλος Γεώργιος

Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός (ΕΛ.Γ.Ο.) «Δήμητρα», Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών
giorgosxanth@hotmail.com

Σαζεΐδης Χριστόδουλος

Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Τμήμα Περιβάλλοντος
sazeides@env.aegean.gr

Σπύρογλου Γαβριήλ

Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός (ΕΛ.Γ.Ο.) «Δήμητρα», Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών
spyroglou@elgo.gr

Φωτέλλη Μαριάντζελα

Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός (ΕΛ.Γ.Ο.) «Δήμητρα», Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών
fotelli@elgo.gr

Περίληψη

Το έργο PineOptim στοχεύει στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας των μεσογειακών πευκοδασών *Pinus halepensis* Mill. and *Pinus brutia* Ten στην Ελλάδα, μέσω της αριστοποίησης της αποθήκευσης άνθρακα και του υδατικού τους ισοζυγίου, υπό τις μεταβαλλόμενες κλιματικές συνθήκες. Υπάρχει ανάγκη αναξιολόγησης των πρακτικών διαχείρισής τους, για να βελτιωθεί η ανθεκτικότητά τους στις ακραία ξηροθερμικές συνθήκες και να διασφαλιστεί η μείωση του κινδύνου πυρκαγιάς καθώς και ο μετριασμός των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Έχει εγκατασταθεί ένα δίκτυο δασικών επιφανειών συστηματικής παρακολούθησης, που χαρακτηρίζονται από διαφορετική δομή συστάδας, λόγω αραίωσης του ανωρόφου ή/και του υπορόφου, διαφορετικό στάδιο μεταπυρικής διαδοχής ή απουσία οποιασδήποτε διαχείρισης. Οι επιφάνειες αυτές κατανέμονται σε τρεις περιοχές της Ελλάδας, στην Ξάνθη, τη Λέσβο και τη Χαλκιδική. Πραγματοποιούνται μετρήσεις ή συνεχείς καταγραφές μικροκλιματικών και οικοφυσιολογικών παραμέτρων κατά τη διάρκεια δύο ετών. Συνδυάζεται η λήψη μακροχρόνιων οικολογικών δεδομένων με μοντέλο. Το έργο προσφέρει επίσης πρωτόκολλα κοινών μετρήσεων σε ένα μεγάλο αριθμό παραμέτρων που μπορούν να εφαρμοσθούν σε ένα δίκτυο επιφανειών συστηματικής παρακολούθησης δασικών οικοσυστημάτων. Τα πρωτόκολλα περιλαμβάνουν την ποσότητα υπέργειας βιομάζας (συμπεριλαμβανομένου του υπορόφου), τη ροή της φυλλόπτωσης, τον ρυθμό αποικοδόμησης του δασικού τάπητα (πεύκων και ειδών υπορόφου), τη φωτοσυνθετική απόκριση των δέντρων, τον ρυθμό αναπνοής εδάφους, το υδατικό περιεχόμενο και το υδατικό δυναμικό των βελόνων. Το έργο θα αξιολογήσει τις διαχειριστικές πρακτικές και θα προτείνει τις βέλτιστες στρατηγικές για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των δασών Πεύκης, με προτεραιότητα την αριστοποίηση των ροών άνθρακα και νερού, τη μείωση του κινδύνου πυρκαγιάς και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας.

Λέξεις κλειδιά: Αποθήκευση άνθρακα, *Pinus brutia*, *Pinus halepensis*, παρακολούθηση δασών

"Η παρούσα εργασία πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του έργου «PineOptim», το οποίο υλοποιείται στα πλαίσια της δράσης του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. «Χρηματοδότηση Βασικής Έρευνας (Οριζόντια υποστήριξη όλων των Επιστημών)» του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0», με τη χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση –NextGenerationEU (Αριθμός Έργου ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.: 016258)."